

Studioninedots

In 2010 richtten de vier ontwerpers Albert Herder, Vincent van der Klei, Arie van der Neut en Metin van Zijl in Amsterdam Studioninedots op. Zij werken nauw samen aan onderzoek en ontwerp van architectuur, stedebouw en interieur. Hun staf bestaat uit ruim twintig medewerkers, waaronder zich ook landschapsarchitecten en bouwkundigen voor kwaliteitscontrole en technische expertise bevinden.

Studioninedots

Interview met Albert Herder,
Vincent van der Klei,
Arie van der Neut, Metin van Zijl
www.studioninedots.nl

In welke landen buiten Nederland zijn jullie actief en sinds wanneer? Hoewel wij allemaal al langer ervaring hebben in het vak, werken we pas sinds 2010 samen als Studioninedots. Al in 2013 zijn we onze pijlen op het buitenland gaan richten. Dat is snel, als je je bedenkt hoeveel tijd, geld

en energie dat kost. Ons eerste buitenlandproject in Zwitserland kregen we vrij eenvoudig binnen via een medewerker die daar vandaan komt. Ons kantoorproject in het centrum van Parijs dat nu wordt gebouwd, is het resultaat van een veel langer en moeizamer traject. Hoewel dat de moeite waard was, richtten we ons nu wat meer op de noordelijke zone: Engeland, Duitsland en Scandinavië, omdat die regio qua bouwcultuur beter bij ons past.

Wat is voor jullie de reden om internationaal te ondernemen? We vinden dat het werken in het buitenland bij ons hoort, maar we hebben hier ook leuk werk. Onze drijfveer om werk uit het buitenland te halen, is misschien dus anders dan die van andere bureaus. Wij zien het vooral als onderdeel van de diversiteit die we als bureau nastreven. Door ons werk te spreiden over verschillende soorten opgaven en landen voorkomen wij dat we worden getypecast. Belangrijker is dat internationaal ondernemen voor ons niet alleen betekent dat wij naar het buitenland gaan. In Nederland komen we ook steeds meer in aanraking met buitenlandse opdrachtgevers. Internationaal werken hoort bij het ondernemen in een globaliserende wereld.

Wat is jullie onderscheidende kracht als Nederlands bureau in het buitenland? Wij zijn goed in een aantal dingen. Dat zijn herstructurering van stilstaande gebieden die nu in beweging komen, prefabricage met een hoge visuele kwaliteit en wonen in stedelijke verdichtingsopgaven. Nederland is voor ons wat dat betreft een grote proeftuin. Onze kennis over bouwen op complexe locaties waarbij wonen, infrastructuur en industrie samenkomen, passen we nu succesvol toe op een Duits project. In de beleving van onze Duitse opdrachtgevers waren deze locaties problematisch en lang niet aan de orde, maar door onze oplossingen zien ze daar nu ineens kansen voor nieuwe ontwikkellocaties.

Is er een groot verschil tussen werken in het buitenland en werken in Nederland? We gebruiken onze expertise om in het buitenland binnen te komen, maar dan gaan we alsnog helemaal

los. Omdat ze ons niet kennen, gaan buitenlandse opdrachtgevers onbevooroordeeld met ons aan de slag. In het buitenland is er nog waardering voor de architect. In Nederland is die door de crisis, concurrentie en verschuivingen op de markt geërodeerd. We hebben een sterke visie op architectuur. Als je wordt gewaardeerd, kan iets ontstaan dat verder gaat dan een standaard ontwerp. Als we in het buitenland met een creatieve oplossing komen, staan ze daar voor open.

In Nederland krijg je al snel te horen dat het 'niet te gek' moet.

Hebben jullie een groeistrategie voor het ontwikkelen van jullie buitenlandse activiteiten? We groeien niet heel sterk in het buitenland en hebben ook niet die ambitie. We halen maar een beperkt deel van onze totale omzet daar vandaan. Het gaat voor ons ook meer om de uitdaging dan om het geld.

Wat leer je van het werken in het buitenland? Het maakt ons niet zoveel uit waar we gebouwen maken. Werken in het buitenland en werken in Nederland lopen bij ons door elkaar. En op beide terreinen zijn we het wiel nog steeds aan het uitvinden. We willen niet steeds hetzelfde trucje uithalen. Het is mooi dat we onze kennis en ervaring vanuit de Nederlandse praktijk in het buitenland kunnen inzetten en dat we de ervaringen in het buitenland ook

meenemen in andere projecten. Wat we wel concreet hebben ervaren, is dat cultuurverschillen in het proces soms (te) groot zijn. In Frankrijk bijvoorbeeld is het geweldig dat er zoveel ambitie en budget is om kwaliteit te maken, maar in het proces missen we structuur en stroomlijning. In vergaderingen bijvoorbeeld zit iedereen echt op een eigen eiland met elkaar te praten en is er nauwelijks integratie. Daarom kijken we nu meer naar landen met een vergelijkbare cultuur.

Is internationalisatie voor de architectenbranche als geheel interessant? De effecten van de generatie van Koolhaas zijn in het buitenland nog steeds voelbaar. Maar de tijd dat ze in het buitenland typisch Nederlandse conceptuele architectuur à la MVRDV wilden hebben, is voorbij. Je moet vooral inhoudelijk onderscheidend zijn om te kunnen concurreren met de bureaus ter plaatse.